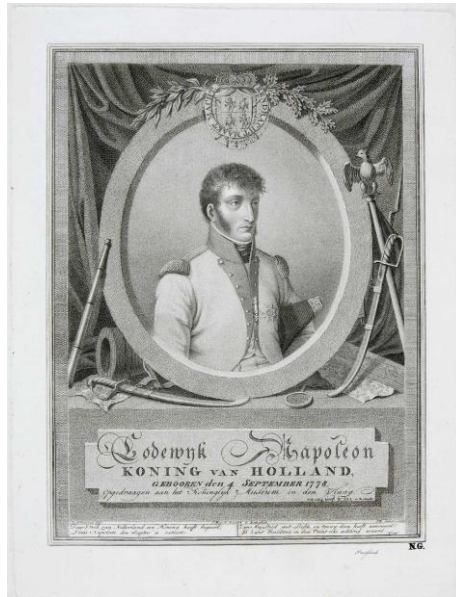

TWEEHONDERD JAAR GELEDEN : HOOG BEZOEK.

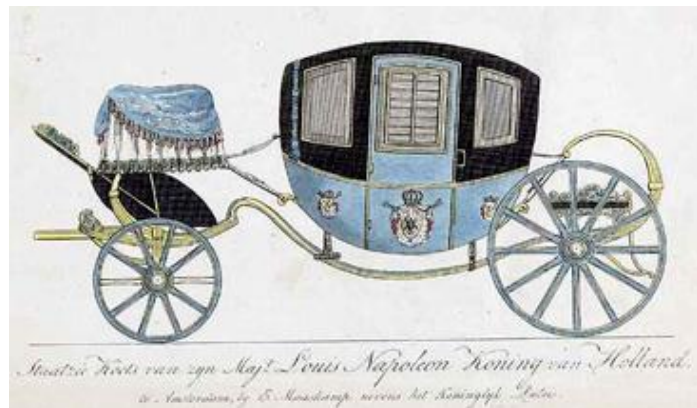
DE BROER VAN KEIZER NAPOLEON BONAPARTE, LODEWIJK NAPOLEON, KONING VAN HOLLAND, BEZOEKT IN 1809 OOTMARSUM

Bij veel zaken die we nu in ons dagelijkse leven als vanzelfsprekend aannemen, staan we niet meer stil en we weten vaak niet eens meer waar de oorsprong ligt. Dat ieder persoon een eigen naam heeft, dat we een burgerlijk wetboek hebben, dat er bevolkingsregisters zijn, dat de rechtelijke macht gescheiden is van de uitvoerende en wetgevende macht, maar ook dat er dienstplicht is, zijn allemaal zaken waar Lodewijk Napoleon de hand in heeft gehad. Hij verdeelde het land in 10 departementen, stelde landdrosten aan, voerde het wetboek van Koophandel in, schafte de staatsreligie af, ontnam de adel veel bevoegdheden en voerde in dat burgemeesters door de kroon werden benoemd. Hij was van 1806 tot 1810 Koning van Holland. Na de franse revolutie in 1795 werd Nederland onder Frankrijk de 'Bataafse Republiek' en werd Rutger Schimmelpenninck als benoemd als hoogste ambtenaar door de franse keizer. Dat ging niet naar de zin van Napoleon Bonaparte en hij benoemde zijn broer Lodewijk Napoleon in 1806 tot Koning van Holland en daarmee was de Bataafse Republiek van de baan en ontstond het Koninkrijk Holland en was Lodewijk Napoleon de eerste koning van Holland. Lodewijk was een bijzondere man. Hij was meer schrijver dan staatsman. Bonaparte zei over hem : "Lodewijk heeft een heldere geest, is niet onaardig, maar een man met zijn karakter kan veel stomiteiten uithalen en veel schade toebrengen". Lodewijk was een tener mannetje en had reuma. Hij ging met zijn vrouw Hortense de Beauharnais, een dochter van de vrouw van Bonaparte wonen in het paleis op de dam in Amsterdam en bracht gelijk de door Napoleon ingevoerde 'Empire-stijl' mee. Het paleis werd in deze stijl, die een mengeling was van griekse en romeinse pracht en praal, ingericht. De adel volgde hem daarin graag en ook in het Drostenhuis Ootmarsum werd door de toenmalige Drost Henrick Knijpinga Cramer in deze stijl ingericht. Lodewijk Napoleon was 28 jaar toen hij door zijn broer koning van Holland werd gemaakt en natuurlijk sprak hij de taal niet. Hij studeerde driftig op het Nederlands maar omdat de tijd daarvoor te kort was, leidde dat tot komische situaties.

Lodewijk Napoleon Koning van Holland

De koets waarmee Lodewijk Napoleon Ootmarsum bezocht

Op 4 mei in 1806, op doorreis naar Ootmarsum hield hij in Deventer een toespraak en werd zijn nog niet perfecte Nederlands verkeerd verstaan en klonk het :“Ik ben konijn van Olland” inplaats van “Ik ben de Koning van Holland”. Het was een uitspraak die vaak werd herhaald en voor veel hilariteit zorgde.

Toch was hij een bijzonder geliefd man in Holland. Hij had oog voor de armoede en de gewone man, had gevoel voor kunst en cultuur en stond dicht bij de mensen. Zoals tijdens de grote watersnoodramp in de Betuwe in 1809 waar hij meehielp, staande tot zijn knieën in het water, met zandzakken de dijken te verzwaren.

In de tijd van de reformatie vanaf 1600, werd het protestantisme staatsreligie en werden de kerken van de rooms-katholieken afgenomen. Hieraan kwam door de franse overheersing verandering en werden de kerken teruggegeven. De koning bezocht alle delen van het land en de fransgezinden riepen de inwoners op langs de kant van de weg te gaan staan en te roepen ‘Vive l’empereur’ . Dat ging natuurlijk vaak niet van harte en werd alras verbasterd tot “de fiets van Lambert zien breur”.

Het bezoek aan Ootmarsum werd goed voorbereid en er vond correspondentie plaats over de te bespreken punten, over hoe groot het gezelschap was dat Ootmarsum zou aandoen en het programma. Op de reis in 1809 werd in verschillende plaatsen de kerken teruggegeven aan de rooms-katholieken. Dit gebeurde in Oldenzaal, Tubbergen, Haaksbergen en Ootmarsum. De koning had besloten om 1 nacht in Ootmarsum te verblijven en voor hem was het Huis Ootmarsum, de voormalige Commanderie als nachtverblijf uitgekozen.

Kasteel Ootmarsum 1750

Ook zijn uitgebreide gevolg werd her en der ondergebracht. In het Drostenhuis aan de Walstraat 1 verbleef de hoge commissaris der posterijen met zijn knecht. De Drost Hendrik Knijpinga Cramer heeft zich zeker zeer vereerd gevoeld. Het teruggeven van de katholieke kerk aan de Rooms katholieken kon natuurlijk niet zonder een oplossing te vinden voor de diensten van de protestanten. Lodewijk Napoleon stelde middelen beschikbaar voor de bouw van de huidige Hervormde kerk.

Overeengekomen werd met de Hofmeier Engels van Beverforde aan de Grootestraat 15 dat de hervormde kerk in de tuin van het Hofmeierhuis gebouwd zou gaan worden. De plannen werden uitgewerkt en in 1811 werd de kerk in gebruik genomen. Het type kerk wordt ook wel ‘waterstaatskerk’ genoemd omdat de bouw begeleid werd door het toenmalige Ministerie van Waterstaat. Ootmarsum heeft dus een tastbaar waardevol resultaat van het eerste koninklijke bezoek dat tweehonderd jaar geleden plaatsvond. En Lodewijk Napoleon ? Zijn broer ontnam hem het koningschap in 1810 en stelde Holland direct onder zijn gezag. Hij stelde in 1811 gemeenten en rechtbanken in waarmee Twente als bestuursseenheid verdween. Lodewijk Napoleon verhuisde naar Italië en trouwde op 60 jarige leeftijd met de mooiste vrouw van Italië die pas 16 jaar was. Hij overleed op 68 jarige leeftijd. In 1815, slag bij Waterloo, kwam er een einde aan het bewind van Napoleon Bonaparte. Bij de ‘vaderlandsche geschiedschrijving’ heeft men Lodewijk Napoleon steeds getracht ‘weg te schrijven’, maar historisch onderzoek maakt duidelijk dat hij positief beoordeeld moet worden, dat hij zeer populair was en er in de 4 jaren van zijn bewind meer was gebeurd dat in de vijftig jaar ervoor onder de Oranjes. De latere koning van Holland, Willem I, kon zijn bewind opbouwen op de gevormde structuur. Zonder Lodewijk Napoleon zou de monarchie in Nederland nooit zo populair zijn geworden !

Rob Meijer
Maart 2008

Lodewijk Napoleon Bonaparte anno 1810- leeftijd 32 jaar (1778 - 1846), bijgenaamd Lodewijk de Goede, was de broer van keizer Napoleon I en de vader van de latere Franse keizer Napoleon III. In 1806 werd hij op last van zijn broer Napoleon vorst van het Koninkrijk Holland tot 1810.

Hortense de Beauharnais anno 1810- leeftijd 27 jaar (1783-1837) Zij was de dochter van Josephine de Beauharnais, die later trouwde met Napoleon Bonaparte. Zij trouwt in 1802 met Lodewijk Napoleon en is de eerste koningin der Nederlanden. Het huwelijk was slecht en zij had een hekel aan de Nederlanden. Uiteindelijk is ze slechts 9 maanden in Nederland gebleven. Het paar kreeg 3 zoons, waaronder de latere keizer Napoleon III.